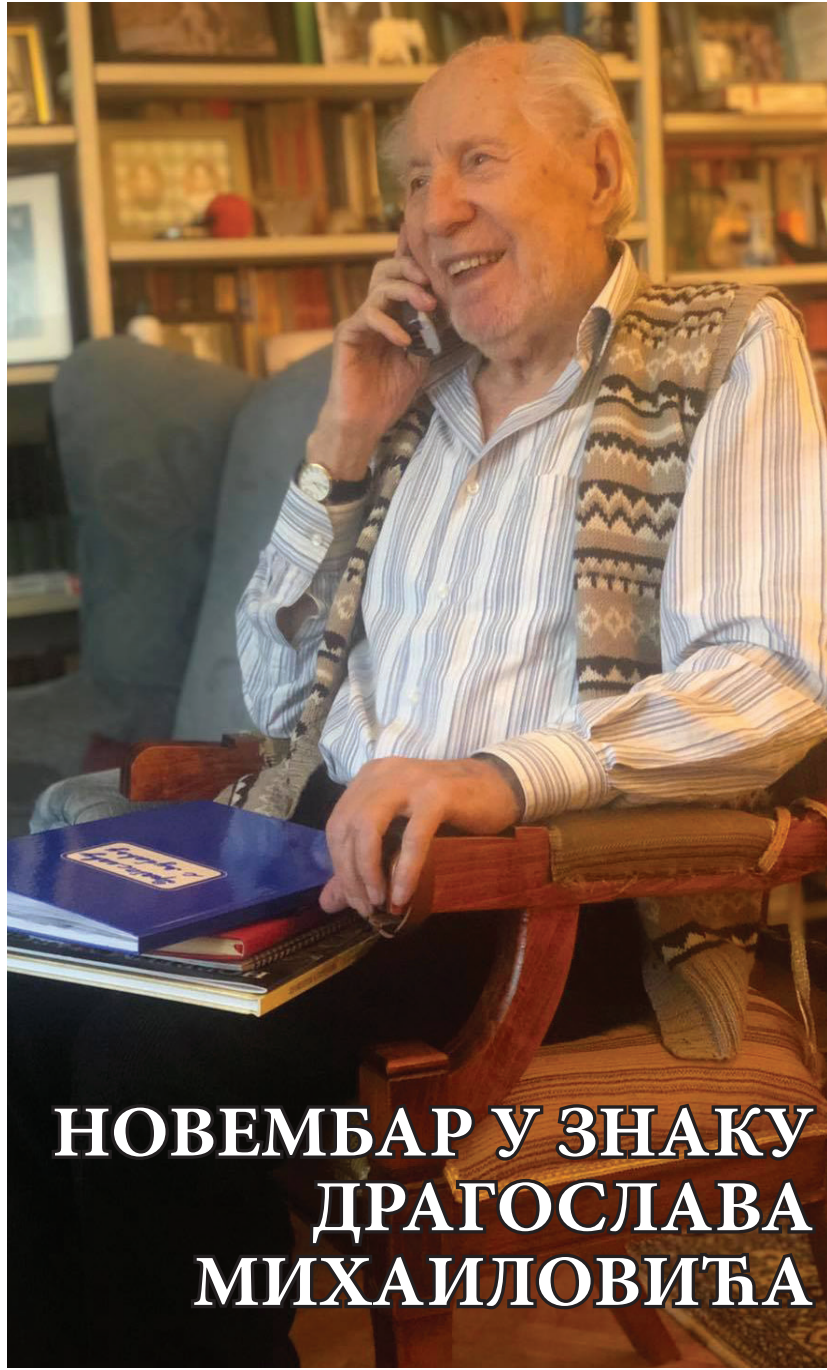

**ИНТЕРВЈУ: ДРАГАН
ЗДРАВКОВИЋ, СРПСКА
АТЛЕТСКА ЛЕГЕНДА**

**НОВЕМБАР У ЗНАКУ
ДРАГОСЛАВА
МИХАИЛОВИЋА**

XI
ГОДИШЊА
ИЗЛОЖБА
ЋУПРИЈСКИХ
УМЕТНИКА

Завичајни клуб ликовних уметника Ћуприје

Галерија Музеја "Хореум Марги-Равно" Ћуприја

УМЕТНОСТ НА НАШ НАЧИН - Колективна изложба ћупријских уметника обележила "Ноћ музеја".....стр.10

ДИРЕКТНО УКЉУЧИВАЊЕ ГРАЂАНА - Уређење "Парка на Славији" и центра Мијатовца биће суфинансирани новцем од пореза на имовину.....стр.06

ОД ПОЧЕТКА ПАНДЕМИЈЕ СВЕ ВИШЕ ПОРОДИЧНОГ НАСИЉА - 25. новембар, Светски дан борбе против насиља над женама.....09

"У ТОЛЕРАНЦИЈИ ЈЕ МОЋ - УДРУЖЕНО ПРОТИВ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА"стр 14-15.

Mi donosimo dobar glas u Vaš dom

Televizija

Pomoravlje

*supernova

Telekom Srbija

JOTEL
Оптичке и HFC мреже

СРЕЋНЕ НОВОГОДИШЊЕ ПРАЗНИКЕ

ЖЕЛИ ВАМ
ПОМОРАВСКИ ГЛАСНИК

WWW.RTP.RS

Часопис за информисање ПОМОРАВСКИ ГЛАСНИК

Часопис за информисање Поморавски гласник
Излази једном месечно; Први број Мај 2017. године
Издавач: Поморавски гласник ДОО Ниш
Миодрага Новаковића бб ТЦ Сунце, Ћуприја
Телефон: +(381) 035 88 71 240
Email : urednik@rtp.rs

www.rtp.rs

Директор, главни и одговорни уредник: Зоран Арсић
Редакција "Поморавског гласника":
Владимир Милојевић, Јасмина Бранковић, Јелена
Митровић, Срђан Аћимовић, Вукашин Величковић;
Штампа: "РОТОПРИНТ-ПЛУС" С.З.Р. Дарко Пајкић ПР

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
659.3
ПОМОРАВСКИ гласник : часопис за информисање /
главни и одговорни уредник Зоран Арсић.
- Год. 3, бр. 1 (мај 2017)- . - Ћуприја : Поморавски гласник ДОО Ниш, 2017-
(Ћуприја : Ротопринт-плус). - 29 cm
Месечно.
ISSN 2560-4791 = Поморавски гласник
COBISS.SR-ID 245099532

Најпознатији Ђупричанин прославио 90. рођендан

НОВЕМБАР У ЗНАКУ ДРАГОСЛАВА МИХАИЛОВИЋА

Хвала на поклонима. Што би рекли наши стари “нисам то заслужио” - поручио је својим суграђанима уважени академик и пожелео много успеха Ђуприји и Ђупричанима

“Чињеница да пишем на српском језику значи да морам да чувам српски језик.

Кад се осврнем уназад и погледам моје књиге, мислим да сам урадио добро. Можда се моје књиге неће свидети баш сваком, али ја не могу да учиним ништа друго осим онога што сам већ учинио.”

Драгослав Михаиловић

Први полукњижевни рад, хумореску под насловом „Писмо“, објављује крајем 1957. у “Јежевом календару”. Затим неколико година сарађује у новосадском часопису “Летопис Матице српске”. Матица српска објављује 1967. и прву његову књигу, збирку шест приповедака под насловом “Фреде, лаку ноћ”, за коју добија Октобарску награду Града Београда. Опет, најпре у Летопису, исти издавач 1968. објављује и другу његову књигу, кратки роман “Кад су цветале тикве”. Трећа књига, “Петријин венац”, издата 1975. године, освојила је Андрићеву награду. Роман “Чизмаши” објавио је 1983. и за њега добио престижну Нинову награду критике, а 1985. године и Награду Народне библиотеке Србије за најчитанију књигу године. Године 1969, према мотивима свог романа, написао је драму “Кад су цветале тикве” која је објављена и у октобру те године пет пута играна у Југословенском драмском позоришту, али после многобројних напада на политичким скуповима и у штампи, на радију и телевизији, личне интервенције Едварда Кардеља и јавног говора Јосипа Броза Тита, скинута је с репертоара због експлицитног помињања заточеника на Голем отоку. Роман је у земљи био девет година практично

забрањен, а исто толико званични југословенски дипломатски представник одлагао је излазак превода у једној социјалистичкој земљи. Године 1990. почео је да објављује и документарно-публицистичку књигу у више томова “Толи оток” (последњи, пети том објављен је 2012. године). Објавио је још публицистичка дела и научне студије. У полемичким текстовима, изјавама и интервјуима осуђивао је две државне концепције коју је Србија током XX века бранила: Југославију и социјализам. Осим поменутих, добио је Кочићеву награду за животно дело, „Рачанску повељу“ за целокупно књижевно дело, Виталову награду за збирку приповедака “Преживљавање”, и многа друга књижевна признања. За дописног члана Српске академије наука и уметности изабран је 1981, а за редовног 1989. године. Велику награду “Иво Андрић” за животно и књижевно стваралаштво које представља укупни допринос књижевности и култури, Драгослав Михаиловић је добио је 2019. године.

ИНТЕРВЈУ: Драган Здравковић, српска атлетска легенда

ЧУДА СА БРАНЕ

Доста сам причао. Волео бих да се ускоро више говори и пише о мојим атлетичарима. Сада они имају реч. Време је да Ћупричани поново побеђују на Уличној трци!

“Људи Ћуприју заиста доживљавају као атлетски центар и када се помене Ћуприја већини је прва асоцијација атлетика.” Ове речи Драгана Здравковића прате Ћуприју последњих педесет година. Атлетско чудо професора Александра Петровића створено на брани поред Велике Мораве траје и данас, и трајаће све док наша Морава протиче Ћупријом. Драган Здравковић, за пријатеље Цале, дошао је у Ћуприју почетком седамдесетих година из Ресавице да се школује. Овде је и остао. Зашто? Зато што су му под кожу ушле ћупријске улице, моравски дух и жеља за игром, која је најпре почела на фудбалском терену градског стадиона, да би убрзо прешла и на атлетску стазу. Та магија још увек траје. Рођен је Сењском Руднику, а заволео је моравску калдрму. Каже популарни Цале да је могао да живи и у Београду, али га не воли. Десет година је провео на београдском асфалту, скупио се у Сењу, а дане проводи на атлетској стази градског стадиона, у канцеларији председника Спортског савеза Ћуприје и на ћупријским улицама.

Скопне понекад до Београда, чисто да прими неку награду, признање за дугогодишњи рад и слично, као што је то недавно било: струка је прогласила Цалета за најбољег тренера атлетичара млађих категорија у 2020. години. Због својих заслуга и знања у Српском атлетском савезу задужен је за рад са средњепругашима. То су биле његове дисциплине и док се такмичио, 1 500 и 3 000 метара. Резултат од три минута 34 секунде и 85 стотинки, на 1500 метара, за српске атлетичаре и данас је недостижан. Био је првак Европе у дворани, победио је светског рекордера и у то време најбољег атлетичара на свету Себастиана Коуа на његовом терену у Лондону, на стадиону “Кристал Палас”. Довољно да постане српска атлетска легенда.

На атлетску стазу је стао сасвим случајно, играјући фудбал за Мораву. Имао је 17 година. Право време да побегне својим конкурентима. Приметио га је професор Александар Петровић и послао абер да хоће да га види “на брани”. Иако је први пут дошао на атлетски тренинг Цале је био бржи од свих будућих колега атлетичара. Од тог тренутка све остало је историја.

ЗДРАВКОВИЋ: Атлетиком сам почео да се бавим касно. Међутим, изгледа да сам био предодређен за тај спорт јер сам одмах постигао добре резултате, што ми је омогућило да врло брзо postanем члан репрезентације и кренем на велика

такмичења. Атлетика је краљица спортова. Уз пливање и гимнастику базични спорт. Сам водиш своју битку. Најважнија је она против штопернице. Ако њу побеђујеш, напредујеш. Драго ми је да се сан професора Петровића и нас атлетичара остварио. Имамо атлетску стазу и сада је много лакше. Има само једна ствар која се није променила, а то је рад. Ко жели победе мора да ради, да тренира, да буде упоран. Нема везе да ли је то атлетска стаза или наша “брана”. Циљ је један – победити штоперницу, а када је такмичар бржи од ње онда долазе резултати и противници остају за нама. И још нешто: киша, снег, ветар, сунце - увек мора да се тренира. Сви смо тако радили; и Вера и Зора и Снежана и Дејан и ја, и многи други атлетичари који су бранили боје “Мораве” и репрезентације. Тако данас раде и наши будући велики шампиони Алекса и Срећко Милановић, Алекса Томић, Дукадиновић и остали из генерације која већ сада има врхунске резултате и која брани боје Србије на такмичењима.

Цалетова прича о Ћуприји почиње у Дому ученика “Срећно”, где је као рударско дете проводио своје гимназијске дане. Из тог периода живота носи само лепе успомене и пријатељства за цео живот. Истиче дисциплину и организацију рада и каже да му је то много помогло да изгради себе. Ту је и Гимназија. Да није било професора Трифуна можда се и не би бавио спортом.

ЗДРАВКОВИЋ: Није ми било тешко да устанем пре свих, наместим свој кревет, истрчим на улицу, одрадим тренинг, вратим се на доручак и одем у школу. У интернату су имали пуно разумевања за моје обавезе, као и у Гимназији. Сећам се рођендана код моје садашње куме. Рекох: “Морам на тренинг, па када завршим, долазим.” Тако је било. Нико се није љутио, а мени није било тешко. У Гимназији је била популарна фолклорна секција код професорке математике Милене. Сви смо играли и дружили се. Мени одлично за кондицију. Наравно, после тренинга и школе дружење смо настављали у ћупријским послатичарницама, код содације се пио клакер,

Из тог периода занимљива је једна ствар: колико год да сам трчао поред Мораве, никада се нисам окупао у њој.

А онда су дошла велика такмичења и велике победе. Репрезентативац је постао 1977. године. Првак Балкана у кросу за млађе сениоре постао је 18. марта 1979. Исте сезоне, 10. јула, поставио је у Београду сениорски рекорд са 3:38,0 и био други на међународном митингу одржаном на Партизановом стадиону. У трци на 1500 метара освојио је сребрну медаљу на Медитеранским играма у Сплиту 1979. У овој дисциплини, изузев Шпанца Хозеа Абаскала, побеђивао је све најбоље атлетичаре света тог доба. Највећи успех остварио је освајањем златне медаље на дворанском Првенству Европе у Будимпешти 1983. на 3000 метара.

Исте године на великом митингу у Ослу истрчао је трку каријере. Деоницу од 3000 метара прешао је за 7:40,49. Био је то најбољи резултат на свету тог тренутка. Победио је 15. јула 1983. Себастијана Коуа из Велике Британије, светског рекордера на 800 и олимпијског победника на 1500 метара, на стадиону “Кристал Палас” у Лондону.

Сви су једва чекали Уличну трку за Дан ослобођења Ћуприје да виде и поздраве свог Драгана Здравковића. А ту је био неприкосновен. Без пораза, иако је професор Петровић из године у годину доводио све јаче и јаче противнике. Исто је било и на Кросу “Политике”.

ЗДРАВКОВИЋ: Најуспешнија ми је била 1983. година. Тада сам ишао из победе у победу. Био сам на врхунцу каријере. Коцкице су се склопиле и победио сам Себастијана Коуа.

Убедљиво. Чак сам мало и успорио пред циљем, да прославим победу. Тада ме резултат није занимао, а био би врхунски. Тако је било. То је то. Идемо даље, живот иде даље. Не живи се од старе славе. Треба младима пренети победнички менталитет. До скоро се нисам стидео да заплачем када видим како моји атлетичари побеђују. Сада то раде исувише често па није ред да плачем на свакој трци, али ми је свака њихова победа драга.

Велика је разлика између прошлог и овог данас. Ми смо живели за спорт и понашали смо се као професионалци, иако смо заправо били аматери. Тренирали смо у ненормалним условима, али се нисмо жалили, били смо и генерација другачијег кова, сватања... Живели смо без мобилних телефона и компјутера, хранили се и спавали у средњошколском интернату. Али кад нешто волиш, онда препреке нема. Мене, сељаче из Ресавице, родитељи су у целој каријери три пута гледали на неком такмичењу. Данас се мама и тага мешају у све. То није само проблем атлетике, то је проблем свих спортова код нас. Као тренер ја тако нешто не дозвољавам, родитељи то знају и неспоразума нема. Атлетика није популаран спорт. Друго, атлетика није рекреација. Атлетика је база, основа. Она треба да буде прва на листи, уз пливање и гимнастику.

Тако говори и ради Драган Цале Здравковић.

ПРЕДСЕДНИК СПОРТСКОГ САВЕЗА И У НАРЕДНЕ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ

Драган Здравковић обављаће функцију председника Спортског савеза Ћуприје и у наредне четири године – одлучила је скупштина ове спортске организације.

Здравковић је био једини кандидат, а његов избор предложило је 12 чланова савеза. У складу са прописаним превентивним епидемиолошким мерама седница скупштине Спортског савеза одржана је онлајн, а овом приликом су, поред осталог, усвојени извештаји о раду спортских колектива и клубова – чланова савеза.

На 17. редовној скупштини послата је порука свим спортистима да се и у условима пандемије коронавируса надмећу фер и поштено, да поштују све мере заштите и да је одржавање здравог тела и здравог духа један један од начина на које се може победити ковид-19.

ЗДРАВКОВИЋ: Нисам ја функционер. Мој посао је атлетска стаза и стварање шампиона, али пошто сам се више на наговор пријатеља прихватио овог посла, и сада већ ушао у други мандат, онда нема назад. Наш задатак је омасовљење, односно популаризација спорта и физичке културе, нарочито школског спорта где имамо одличне резултате у последњих неколико година. Добро смо радили до сада. Имамо подршку клубова и локалне самоуправе. Надам се да ће тако бити и у будућности.

РПГ

Уређење “Парка на Славији” и центра Мијатовца биће суфинансирани новцем од пореза на имовину

ДИРЕКТНО УКЉУЧИВАЊЕ ГРАЂАНА

Општина Ђуприја и представништво HELVETAS SWISS INTERCOOPERATION SRB помажу пројекте од јавног значаја

Ревитализација локалне заједнице кроз директно укључивање грађана један је од начина да се становништво ангажује на препознавању и решавању проблема у средини у којој живи. Најчешће је то потреба за више зеленила, простора за забаву и игру најмлађих, простора за дружење и одмор или простора за спортско-рекреативне активности. Део средстава којима ће се изабрани пројекти финансирати прикупљен је наплатом пореза на имовину.

Конкурс је завршен, а на адресу локалне самоуправе стигла су три пројекта које је комисија јавно отворила. Локални активизам и волонтерски рад су неки од критеријума које је комисија вредновала. Уз то важно је да површина на којој ће бити спроведени радови буде у власништву општине и да сви потписници пројекта имају измирене пореске обавезе – рекла је Весна Станковић, председница комисије.

Општинско веће општине Ђуприја, на предлог комисије, донело је решење о суфинансирању две од три грађанске иницијативе које су биле предложене у оквиру пројекта „Директно укључивање грађана“, и то: пројекат „Дечији кутак“ у износу од 500 000 динара и пројекат „Спортски и забавни садржаји у Славијанском парку“ у износу од 200 000 динара. Трећи предложени пројекат није испуњавао услов да кандидована површина буде у власништву општине Ђуприја.

Тако ће кроз пројекат „Дечији кутак“ бити уређен спомен-парк у центру Мијатовца, док други пројекат подразумева уређење једне од највећих и дрвећем најбогатијих зелених зона у Ђуприји - Славијанског парка, односно парка између Улице краља Петра I Ослободиоца и Југословенске.

РПГ

Акција Удружења за заштиту животиња “Равно -Штит”

ОДГОВОРНИМ ВЛАСНИШТВОМ ДО МАЊЕГ БРОЈА ЛУТАЛИЦА

Грађани Ђуприје све више увиђају потребу за заштитом напуштених животиња

Удружење за заштиту животиња “Равно-Штит” реализује пројекат “Одговорно власништво”. Током новембра активисти овог удружења су на едукативним штандовима, на више локација у граду, указивали грађанима на потребу одговорног и савесног понашања како према власничким псима и мачкама, тако и према псима и мачкама луталицама. Пројекат је подржала општина Ђуприја.

На градским улицама је много нестерилисаних женки које су власници после неког времена изbacили јер их више не желе. Онда када наиђе период терања оне остају скотне и добија се нежељени окот, а самим тим се стално повећава број луталица – каже здравствени медијатор Јулија Тодоровић.

“Стерилисање је најалост још увек табу тема јер се сматра да је нехумано, иако је потпуно безопасно по животињу. Сматрам да се права штета наноси када се младунци из нежељеног окота поклањају непоузданим људима. О томе сведочи све више расних паса на улицама, којих су се власници одрекли иако су их својевремено платили.”

Драго нам је да грађани Ђуприје све више увиђају потребу за заштитом напуштених животиња. Један од начина њиховог смањивања на градским улицама је управо стерилизација.

Напуштене животиње и луталице су стално у потрази за храном, а неретко и болесне јер о њима нико не брине. Због живота под таквим околностима се и дешава да се нападају међусобно, па чак и да уједу људе. Управо то хоћемо да спречимо кроз пропагирање одговорног власништва – рекла је Јелена Трифуновић, активисткиња удружења “Равно-Штит”

Одговорно и савесно власништво сигуран је пут до мањег броја паса и мачака луталица на нашим улицама, поручиле су чланице Удружења за заштиту животиња “Равно-Штит”.

РПГ

Школа за музичке таленте добила нову столарију

БОЉИ УСЛОВИ ЗА МЛАДЕ ВИРТУОЗЕ

Тридесет година стари прозори и врата биће замењени средствима Министарства просвете, науке и технолошког развоја

У Школи за музичке таленте у току су радови на замени столарије у пространом приземном делу школе, делу просторија администрације и наставничких канцеларија. Вредност инвестиције је 1.8 милиона динара, а средства је обезбедило Министарство просвете, науке и технолошког развоја, сектор за ученички и студентски стандард и инвестиције.

Столарија у улазном делу школе није мењана више од 30 година, а већина прозора и врата на троделној згради школе замењена је након експлозије војног магацина у Параћину. Ово је трећи пројекат који реализујемо средствима ресорног министарства - нагласила је Данијела Јовић, директорка Школе за музичке таленте.

“Прво смо средили вешерницу како бисмо ученицима обезбедили добре хигијенске услове, а потом је уређена кухиња интерната. Овога пута смо добили само половину потребног новца јер је министарство тренутно толико могло да издвоји, али ћемо следеће године аплицирати поново како бисмо заменом столарије у ћачкој трпезарији завршили овај посао. Поред ових у току су и радови на естетском и функционалном преуређењу хола школе, док су у претходном периоду комплетно санирани сви тоалети.”

Пандемија коронавируса свакако је утицала на планове школе, па су настава и боравак ученика у интернату прилагођени новонасталој ситуацији.

“Настава је организована у два турнуса. Један је био септембра када су наставу пратили основци, а са њима су у исто време у интернату боравили ученици других школа који користе наш смештај. Након њих интернат је био отворен за

средњошколце и дипломце којима је због припреме завршних испита било неопходно да што више времена проведу у школи”, додаје директорка Јовић. И наглашава да је настава организована без већих проблема јер су групе мале па је било лако обезбедити физичку дистанцу међу ученицима и наставницима, уз обавезно ношење заштитних маски.

Школу за музичке таленте тренутно похађа 80 ученика, док је у интернатском смештају још 20 ученика који нису њени ученици. Школа нешто мање од пет деценија има статус школе од посебног националног значаја и као таква јединствена је у Србији, а трећа у свету поред сличних школа у Москви и Лондону.

НОВИ ТРОТОАР СА ПАРКИНГОМ ИСПРЕД “ТАЛЕНАТА”

Средствима Општине Ђуприја биће изграђен тротоар у Улици Стевана Сремца, у зони код Школе за музичке таленте. Извођач пројекта је предузеће “Путотехна” из Параћина, а према речима Дејана Ристића, директора ЈКП “Равно 2014” које тренутно обавља неопходне припремне радове, на овом месту градиће се пешачка стаза и паркинг, укупне површине око 500 квадратних метара.

Уређење тог простора спада у редовне послове локалне самоуправе када је реч о градским улицама, а пошто Општина има слуха за нас у план активности је уврштена и ова улица. С обзиром да је прошло много година откада је ту нешто рађено, нови тротоар ће нам добро доћи – каже директорка Школе за музичке таленте Данијела Јовић.

РПГ

ФОНД ПИО НА СТАРОЈ АДРЕСИ

Ђупријска филијала Фонда ПИО почела је са радом у реновираној згради. Радови на реконструкцији објекта на адреси Трг слободе 1 званично су почели августа прошле године, а све службе свој посао од сада ће обављати у адаптираним просторијама, у примеренијим условима – изјавила је Виолета Тодосијевић, директорка филијале Фонда ПИО.

Испостава Републичког фонда здравственог осигурања за сада није пресељена у нове просторије, већ ће корисници до даљег своја права у овој области остваривати у Дому здравља Ђуприја. Реновиране просторије Фонда ПИО у пратњи директорке обишли су представници локалне самоуправе, који су се сагласили да је након комплетне реконструкције град добио функционалну и репрезентативну зграду у самом центру.

РПГ

Општина Ђуприја увела географско-информациони систем ЕЛЕКТРОНСКИ РЕГИСТАР ОБЈЕКТА У ЈАВНОЈ СВОЈИНИ

Циљ пројекта креирање привредне мапе за потенцијалне инвеститоре

Завршетком пројекта “Ефикасно и ефективно управљање имовином у Нишу и Ђуприји кроз увођење географско-информационог система” општина Ђуприја добила је први комплетан регистар објеката у јавној својини, у електронској форми. То значи да ће од сада на линку <https://gis.ni.rs/portal/apps/sites/#/javna-imovina-cuprija> са само пар кликова моћи да се добију подаци о непокретностима у власништву локалне самоуправе.

Радећи на овом пројекту стекли смо ново знање и искуство из области управљања јавном својином. Такође, створили смо основу за успостављање географско-информационог система на територији општине Ђуприја – рекао је на конференцији за медије Јовица Антић, председник општине Ђуприја.

“Циљ пројекта је повећање ефикасности и транспарентности јавне управе кроз унапређење управљања имовином. Посебно бих се захвалио Граду Нишу што је одабрао Ђуприју као партнера и свим запосленима у Општинској управи за ефикасан и ефективан рад на увођењу географско-информационог система у протеклих 18 месеци”.

Спровођењем пројекта Општина Ђуприја је већ успела да озакони тринаест јавних објеката који су одабрани по приоритету. Финансиран је од стране Европске уније са 220 700 евра, и осим озаконења објеката обухвата формирање

електронског регистра непокретности – објаснила је Светлана Костић, општинска већница за урбанизам и координаторка пројекта.

“На сајту општине Ђуприја кликом на линк од сада можете да добијете један добар картографски приказ, на коме су тачно обележени сви објекти у јавној својини, а кликом на одређени објекат добићете детаљније информације о њему. Ово је посебно важно за наше грађане, за запослене у јавним и другим институцијама, али и за потенцијалне инвеститоре који на овај начин могу да дођу до потребних информација о браунфилд и гринфилд локацијама на територији општине Ђуприја.”

РПГ

ТАЛЕНТИ НА СВИМ ПОЉИМА

Ученици десетог разреда Школе за музичке таленте освојили су прву награду на конкурс “Мисли ми лете” за видео рад “Кад су цветале тикве”, рађен по мотивима истоименог дела академика Драгослава Михаиловића.

Конкурс “Мисли ми лете” расписала је Народна библиотека “Радоје Домановић” из Лесковца, у оквиру другог фестивала дечијег стваралаштва “Уметник из школске клупе”. Циљ фестивала је да се применом модерне технологије у дечијем стваралаштву деца и млади подстакну да увиде и решавају проблеме на нов и другачији начин, користећи књигу и читање као незаобилазни сегмент људског стваралаштва, образовања и културе.

Поред музике, која је младим талентима основна преокупација, школа својим ученицима, кроз редовно образовање пружа могућности за откривање и развијање нових талената као што су читање и писање, литерарна и видео уметност, глума, режија, монтажа и други видови креативног изражавања – рекла је Весна Антић, професорка српског језика и књижевности у Школи за музичке таленте.

Она је својим ученицима представила које све могућности конкурс “Мисли ми лете” пружа и у њима пробудила жељу за другачијим видом изражавања у којем музика неће бити доминантна, али ће свакако бити присутна. Ученици су ту могућност видели у покретним сликама, односно трејлеру који обједињује сва њихова интересовања, како би дело “Кад су цветале тикве” на најбољи начин приказали онако како су га доживели.

Професорка Антић каже да су ученици све време имали роман у рукама, бирали сцене које су на њих оставиле најјачи утисак и које желе да прикажу. Тако се дошло до сценарија и драматизације коју потписује Мина Станковић. Све је требало преточити у видео рад, односно снимање, режију и монтажу, чиме се бавила Марта Медан. Музику су сами компоновали – нагласила је професорка Весна Антић.

Актери су нам рекли да од идеје до реализације пројекта није прошло више од 15 дана. Улоге тумаче Урош Адамовић као Врапче, Жељко Тамбурић као Мајмун, Миодраг Вукајловић као Столе Апаш, Матија Спасојевић и Стојанка Пешић у улогама оца и мајке, Елена Богдановић као Душица, Мина Станковић као тета Ружа и Љубиша Поповић у улози тренера Зорића.

Снимање масовних сцена помогли су и остали ученици школе. Читав пројекат рађен је у њиховом свакодневном окружењу, уз подршку њихове предметне наставнице Весне Антић и Школе за музичке таленте.

У години великог јубилеја академика Драгослава Михаиловића и његовог 90. рођендана ђупријски таленти су свој музички дар оплеменили литературом и филмом. Њихов доживљај романа “Кад су цветале тикве” жири је оценио највишом оценом. Модерно и другачије одговорили су на задату тему и у потпуности испунили критеријуме конкурса, дајући свом делу лични печат. Сирово, сугестивно, снажно, а опет емотивно, ученици Школе за музичке таленте направили су омаж роману “Кад су цветале тикве” и аутору академику Драгославу Михаиловићу.

РПГ

25. новембар, Светски дан борбе против насиља над женама

ОД ПОЧЕТКА ПАНДЕМИЈЕ СВЕ ВИШЕ ПОРОДИЧНОГ НАСИЉА

Месец дана пре краја 2020. у Ћуприји за четвртину премашена црна статистика из 2019. године

Убрзо након изрицања мере забране кретања и кућног карантина због пандемије коронавируса, готово у свим европским и светским земљама уочен је велики пораст броја случајева насиља у породици, са акцентом на све већу суровост чинова насиља над женама.

Период изолације је прошао, али статистика говори да у Ћуприји месец дана пре краја године имамо за четвртину више случајева насиља над женама него за целу 2019 - упозорава Драгана Михајловић, директорка Центра за социјални рад.

“У односу на 2019. годину када је Центар за социјални рад процесуирао 135 случајева породичног насиља, у овом тренутку их већ има 162. Нажалост приметан је висок праг толеранције на насиље па га жене врло нерадо пријављују, а поједине по сваку цену остају у заједници и настављају да трпе насилника јер не виде други излаз.”

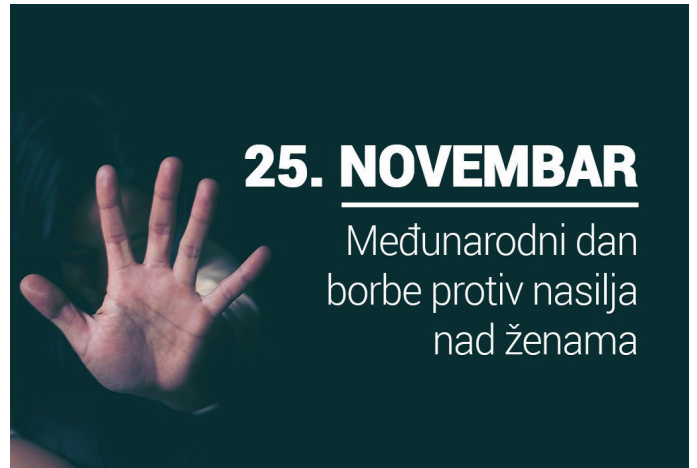
Мислим да као друштво и даље не препознајемо многе облике насиља над женама нити учачамо тренутак када је оно тачно почело. Најчешће га називамо насиљем у породици, а заправо корене вуче још из периода пре брака - наставља Драгана Михајловић.

“Неопходно је препознати све оно што једну нормалну личност гуши да се развија у правом смислу и да исказе своје пуне капацитете. То пуно пута почиње врло рано током везе, где јако младе девојке већ трпе насиље у заједници која би тек требало да се претвори у функционалан брак. Препоручујем свакој женској особи која има неке недоумице или јој треба савет на ову тему да дође на разговор у Центар за социјални рад.”

Они који врше насиље над женама су из године у годину све агресивнији. Једним делом зато што за мерило понашања и даље имају заостало виђење улоге и положаја жене, а другим делом зато што је у нашој средини све више озбиљних зависника од алкохола у породици - објашњава Драгана Михајловић.

“Алкохолизам је све учесталији код свих генерација, а када неко не увиђа да је постао зависник и не оде да се лечи онда ту испашта у првом реду супруга, а поред ње и деца која су обавезно индиректне жртве насиља над њиховом мајком. Апелујем на људе који препознају случајеве насиља да алармирају надлежне, како бисмо подигли свест жртава и показали им да систем ипак стоји иза њих.”

У Ћуприји је ове године било неколико изузетно тешких случајева породичног насиља. Ниједан за сада није имао фаталан исход, али такве примере нажалост имамо у окружењу. Једино ако се цела локална заједница удружи у борби против овог проблема успећемо да избегнемо катастрофалне последице - закључила је директорка Центра за социјални рад. РПГ

ЋУПРИЈА УЧЕСНИК ФЕСТИВАЛА “СРБИЈА У РИТМУ ЕВРОПЕ”

Месец дана пре краја 2020. у Ћуприји за четвртину премашена црна статистика из 2019. године

Ћуприја ће и у 2021. години бити учесник манифестације “Србија у ритму Европе” - прелиминарно је договорено на састанку на коме су, између осталих, учествовали председник општине Ћуприја Јовица Антић, заменик председника општине Владимир Васиљевић и челници организације “Србија у ритму Европе” Игор Карадаревић и Давид Макевић.

Како је речено на састанку, Ћуприја ће наредне године да повећа број извођача у свом тиму за фестивал “Србија у ритму Европе”, а такође је најављено да ће ћупријске институције културе надаље имати већу улогу у припремама за такмичење, чије би финале требало да се одржи септембра 2021.

Заменик председника општине Владимир Васиљевић овом приликом изнео је сугестију да Ћуприја идуће године, због историјских веза, представља Чешку Републику. Обе стране на састанку су исказале задовољство досадашњом сарадњом, сложивши се како су, посебно у последњих неколико година, створена нераскидива пријатељства између Ћупричана и људи из организације највећег музичко-сценског такмичења за младе на овим просторима.

РПГ

Колективна изложба ћупријских уметника обележила “Ноћ музеја”

УМЕТНОСТ НА НАШ НАЧИН

Изложбена поставка доступна и на дигиталним медијима

У склопу манифестације “Музеји Србије-Музеји за 10”, у галерији музеја “Хореум Марги Равно” отворена је 11. годишња колективна изложба Завичајног клуба ликовних уметника Ћуприје.

“Ноћ музеја” представља финале манифестације “Музеји Србије-Музеји за 10” која се традиционално одржава у мају, али је због актуелне епидемиолошке ситуације померена за јесен и широм Србије је обележена без званичног отварања изложби. То је био случај и са годишњом изложбом ћупријских уметника – објаснио је директор музеја Новак Новаковић.

“Као и обично изложбена поставка обухватила је радове различитих поетика и изражаја, који без обзира на то чине једну компактну целину. Званичног отварања можда није било, али публика свакако није остала ускраћена за уживање у стваралаштву ћупријских уметника. Због специфичних околности изложба је приказана и на дигиталним медијима,

у виду презентације сваког аутора и самог дела на сајту музеја и друштвеним мрежама.

Овогодишња колективна изложба обухвата 42 дела 30 ликовних стваралаца који су на неки начин везани за Ћуприју, било као место рођења, место живљења или стварања. рпг

МОСТОВИ НА ВЕЛИКОЈ МОРАВИ КОД ЂУПРИЈЕ

На Великој Морави код Ђуприје постојало је 13 мостова. Зидани мост код ушћа реке Раванице у Велику Мораву постојао је за време Римског царства. Привремени понтонски мост био је изграђен за време похода Сулејмана Величанственог (1521-1566). Насеље поред моста се јавља као град Морава и као седиште кадилака. Касније добија име Морава Паланка или Морава Хисар (Морава Град).

Турски мост, такозвана Султан-Мехмедова ђуприја, грађен је од 1658-1660. године, у време припрема великог везира Мехмед-паше Ђуприлића за поход на Ердељ. Подигнут је на остацима бившег Римског моста. Град тада добија име Ђуприја, по Мехмед-паши Ђуприлићу, односно по турском називу за мост. Године 1701. овај мост је био заштићен са две паланке, назване "Паланка Морава" на нишкој страни, коју је као важнију и већу чувало 150 јерлија (стражара) и "Паланка Морава" на београдској страни, коју је чувало 65 јерлија. Мост је порушила турска војска 1717. године када је поражена од Аустријанаца стигла у Ђуприју, да би спречила продирање српске милиције.

За време Аустријско-турског рата (1737-1739), ради преласка аустријске војске преко Велике Мораве, Аустријанци су подигли нов мост. Порушила га је српска милиција 1738. при свом повлачењу. Исте године мост је обновио Дели Хасан-паша Суљобашаић, санџакбег скопски и крушевачки. Џамију у чаршији, код моста на Морави (у бившем дворишту трговца Милутина Јовановића-Темнићанина), подигао је као своју задужбину београдски везир Јахја-паша Хатибзаде.

Дрвени турски мост (на 12 понтона) саграђен је око 1780. године. Са његове обе стране постојале су дрвене капије, које су затваране "од заласка до изласка сунца". Мост је био обезбеђен мостобраном (утврђењем), који је почев од реке Раванице опасивао такозвану чаршију. Он је био опкољен јарком и ојачан грудобраном. Низводно од моста, на 80 корака, непрестано је радила скела. Абу-паша, заповедник Ђуприје, спалио је овај мост 1789. године и из страха напустио град.

За време Карађорђа и Милоша изграђен је дрвени мост поред камених остатака старог моста. За време прве владавине кнеза Михаила и владавине кнеза Александра

Карађорђевића изграђен је дрвени мост (1841-1844), који је набујала вода Мораве однела у ноћи између 2. и 3. фебруара 1848. године. Године 1864, на рођендан кнеза Михаила, освећен је понтонски мост који је саградио аустријски официр Адам Бриљев.

Уочи српско-турског рата (1876) пуковник Стеван Бинички, командант понтонског и техничког слагалишта у Ђуприји, изградио је мост са 12 лукова. Тај мост срушило је кретање леда 1888. године. Нови дрвени мост са 15 лукова и ледоломцима израдио је пуковник Бинички као командант ђупријског арсенала, на остацима темеља претходног моста. Порушила га је аустријска војска при повлачењу 1918. године. За даљи прелаз преко Мораве постављен је војни понтонски мост.

Гвоздени железнички мост саграђен је 1883. године. Прва локомотива је прошла у јуну исте године, а пробни воз 31. јануара 1884. године. Пруга је пуштена у саобраћај 23. августа 1884. године. Испред железничке станице налази се још један тзв. мали железнички мост. Гвоздени колско-пешачки мост направљен је након Првог светског рата, од немачких репарација. Године 1944, у пет сати ујутру, немачка војска је миниранала мост при повлачењу, односно напуштању Ђуприје. Мост је поново оспособљен за саобраћај 1945/46. године. Пешачке стазе са обе стране изграђене су 1988/89. године. Совјетски војници су у октобру 1944. године за прелаз преко Мораве изградили привремени дрвени мост на понтонима, око 100 метара узводно од минираног гвозденог моста.

У новије време за прелаз преко Велике Мораве саграђен је друмски мост на ауто-путу код Мијатовца и нови железнички мост на новој траси пруге Београд-Ниш, код Ђуприје, пошто стари железнички мост из 1883. године није више у употреби, као ни пруга Гиље-Јовац-Ђуприја.

Да је Ђуприја град мостова говори и број пешачких и друмско-пешачких мостова у самом граду: тзв. Крушевачки друмско-пешачки мост у Крушевачкој улици, мали пешачки мост код зелене пијаце, Микићев друмско-пешачки мост, пешачки мост код ОШ "Ђура Јакшић" и Хале спортова "Ада", друмско-пешачки мост код музеја и друмско-пешачки мост испред ушћа Раванице у Велику Мораву, код затвора.

Вељко Влаховић

Додељени индекси студентима на накнадно акредитованом смеру
Високе медицинске школе

АКАДЕМСКА ГОДИНА ПОЧЕЛА И ЗА НОВУ ГЕНЕРАЦИЈУ

На Академији васпитачко-медицинских струковних студија – одсек Ђуприја свечаном доделом индекса нова академска година званично је почела и за 52 студента на смеру Струковна медицинска сестра.

За разлику од њихових колега које су свој бруцошки статус зарадиле још 1. октобра, неблагоприятна предаја документације за акредитацију студијског програма од стране претходног руководства струковне медицинске сестре коштала је двомесечног кашњења са уписом – каже професорка Биљана Илић, руководилац одсека у Ђуприји.

“Због свега тога ове године смо уписали мање студената у односу на уписну квоту и сви су у статусу самофинансирајућих, али је веома важно да смо успели да одржимо континуитет на овом смеру.”

У првом уписном року на четири смера Академије васпитачко-медицинских струковних студија – одсек

Ђуприја уписана су 172 студента, па ће тако са нових 52 прву годину струковних студија похађати укупно 224 академца. Према речима Биљане Илић, због великог интересовања школа је успела да распише и конкурс за трећи уписни рок на прву годину мастер студија.

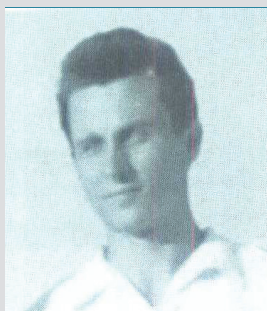
РПГ

IN MEMORIAM

Зорка Ђекић, рођена Субић (1938-2020). Почетком новембра заувек нас је напустила Зорка Ђекић, професор физичког васпитања у пензији, прва легенда женског спорта у Ђуприји. Спортску каријеру је започела као пионирка АК „Будућност“ и у ДТВ „Партизан“. Тада се вежбало сезонски, лети на отвореним теренима а зими у сали. Њен таленат се исказао у дисциплини трчање на крос стази дужине 600 и 800 метара. У сали је вежбала гимнастику и кошарку а такмичила се у вишебоју и на кошаркашким турнирима. Уписала је и завршила Средњу физкултурну школу у Земуну и била прва жена у Ђуприји која је завршила кадровску школу у области спорта и физичког васпитања. Као члан школске екипе осваја првенство Београда у кросу на 600 м. По завршетку школе активно се укључила у рад ДТВ „Партизан“ и води часове телесног вежбања са пиониркама и омладинкама спремајући их за слетове, физкултурне академије и вишебојска такмичења. Са кошаркашком секцијом наступа на

зимским турнирима који се одржавају за време зимског школског распуста у сали ДТВ „Партизан“, а преко лета на турнирима КСС Србије за првенство Србије. Због недостатка финансија морале су да одустану од завршног турнира. Као члан АК „Будућност“ на јуниорском првенству Србије које је одржано у Ђуприји 1952. године осваја прво место у дисциплини 600 м, исте године на првенству Југославије за јуниорке у кросу у трци на 800 м осваја прво место. Сматра се да је била најсвестранија спортисткиња Ђуприје свих времена. Професионалну каријеру започиње 1961. године у Медицинској школи и цео радни век до 1989. године проводи у њој. Из радног односа ванредно завршава Факултет за физичко васпитање и стиче звање професорка физичког васпитања. Била је директор школе пуних 10 година. На школским спортским такмичењима највећи успех постигла је са одбојкашком секцијом када је наступила на завршном турниру школске 1975/76. годину. За рад у школи у спорту и друштвено-политичким организацијама била је добитница бројних награда и признања. У породици Ђекић њен супруг Предраг био је признати кошаркашки радник и тренер, син Марко био је познати прволигашки голман у фудбалу, а кћи Снежана активна одбојкашица у ОК „Морава“. Највиши степен спортског мајсторства достигао је унук Бранислав кадетски репрезентативац у кошарци, учесник првенства Европе за кадете и члан КК „Партизан“ и КК „ФМП Железник“.

Милун Гајић (1932-2020), правник, судија и адвокат. Био је фудбалер ФК „Раднички“ а играо је и за ФК „Ђуприја“ и ФК „Будућност“. Као тренер радио је са млађим категоријама у ФК „Раднички“. Дугогодишњи је спортски радник, председник ФК „Раднички“, општинске организације спортских риболоваца „Раваница“ и

председник Скупштине општинске организације за физичку културу. Био је активан и у друштвено-политичким организацијама: Синдикат, Социјалистички савез и Савез комуниста.

Светомир Манојловић- Сурманац (1935-2020). Фудбалску каријеру започео је у ФК „Морава“, играо је и за ФК „Нови Сад“ и ФК „Поштар“ из Новог Сада. Дугогодишњи је члан управе ФК „Морава“, а био је и у Извршном одбору општинске заједнице за физичку културу. Судио је на фудбалским утакмицама републичке лиге Србије.

Синови Милосав и Драган играли су фудбал за прволигашке и друголигашке клубове.

МАЈА ЦЕЛАТОВИЋ

Први круг трке за бодове на теренима зоне “Запад” донео је половичан успех ћупријским клубовима

ПАНДЕМИЈА ПОРЕМЕТИЛА ПЛАНОВЕ

После доста узбуђења, изненађења и најтежих услова за одигравање утакмица због познате ситуације са ковидом-19, завршена је јесења сезона у зони “Запад”. Ћупријски клубови су постигли половичан успех. “Морава 1918” је четврта са 30 бодова, “Јединство” из Мијатовца зимоваће на седмом месту и има 21 бод, док је “Моравац 2015” из Крушара претпоследњи са 11 бодова. Више се очекивало од фудбалера “Мораве 1918”, Мијатовчани су пропустили прилику да се боље пласирају, а разочарали су Крушарци јер имају најбоље услове зарад.

Копаоник” из Бруса је јесењи првак. Има осам бодова више од “Мораве 1918”. Друго место заузима “Мешево” са 34 бода, а 31 бод имају трећепласирани Деспотовчани. То су екипе које ће се борити за врх табеле и улазак у Српску лигу “Исток”.

Припремни период протекао је у најбољем реду, старт је био добар, а онда се “Морава 1918” полако осипала. Голман Јевремовић, Урош и Милош Живковић су отишли у “Јединство” из Мијатовца, Лазар Тодоровић је напустио земљу и отишао у Француску, а неочекивано, голман Ристић и голгетер Антонијевић су напустили клуб. Током јесење сезоне, што због пандемије, што због повреда, Морава није могла да на неколико кључних мечева изведе најбољи састав. Милан Петровић, појачање из “СФС Борца”, повредио се у шестом колу у Брусу, и више није наступао. Велики број утакмица пропустио је и Марко Стојанов. Све то одразило се на резултате. Јесења сезона је изгубљена у Ћуприји. Пораз од “Кушиљева” и губитак бода од “Јединства” из Крушевца на домаћем терену скресали су планове Моравиних фудбалера. Ћупричани сматрају да још увек није све изгубљено, јер имају бољи распоред на пролеће. Кажу да је старт битан јер се четири меча играју на домаћем терену, а два лакша на гостовању у Бошњану и Пољни, што је прилика да се сустигну “Копаоник” и “Мешево”.

“Јединство” из Мијатовца је забележило седам победа и осам пораза па се налази на средини табеле. Кажу да су могли и боље. Поражени су на свом терену од Деспотовчана, али ће у наставку сезоне имати осам утакмица код куће, а седам лакших на гостовању. Биће тешко јер им у госте долазе претенденти за врх табеле. Мијатовчани имају добар састав. Петровић, Данило Ђурић, Милош и Марко Станковић, браћа Живановић, Бора Ђурић, Ковачевић и Манић су кадри да у Мијатовцу добију сваку екипу када имају свој дан.

“Моравац 2015” из Крушара је јесењу сезону завршио на 15. месту, са само три победе и два ремија. Премало за овај колектив. Крушарци су добро започели, на старту су савладали “Мораву 1918” на свом терену, у трећем колу и “Темнић 1924” из Варварина, да би након тога у 11 кола освојили само два бода. Ремизирали су против “Јастрепца” и “Слоге” из Мајдева, а на затварању полусезоне у Крушару су били бољи од Рековчана.

Пролећна трка за бодове биће веома тешка. Лига се скраћује. Испашће три клуба и још онолико клубова колико напусти Српску лигу “Исток”, који гравитирају ка Расинском и Поморавском савезу. “Јединство” из Параћина, “Жупа” и “Трстеник ППТ” се налазе у опасној зони, а ни “Рембас” и “СФС Борац” нису сигурни.

В.ВЛАХОВИЋ

ДР ГОРАН ИВАНКОВИЋ ОДЛИКОВАН ПОСТХУМНО

Председник Републике Србије Александар Вучић постхумно је одликовао златном медаљом за заслуге параћинског лекара, уролога др Горана Иванковића. Угледни специјалиста радио је као шеф Одељења урологије у ћупријској Општој болници, а током ванредног стања преминуо је од последица ковида-19.

На свечаности поводом обележавања Дана примирја у Првом светском рату председник Србије златним медаљама за заслуге постхумно је одликовао још једанаест лекара.

ПРЕМИНУО ПОМОЋНИК МИНИСТРА ПРАВДЕ ВЛАДИМИР ДАВИДОВИЋ

У Београду је 21. новембра, након краће борбе са ковидом-19, у 65. години преминуо Владимир Давидовић, дугогодишњи помоћник министра правде.

Давидовић је рођен у Смедереву 1955, али је од своје друге године па све до завршетка школовања живео у Ћуприји. Дипломирао је на Правном факултету у Београду 1978, а током каријере је службовао и у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарству спољних послова, Министарству за науку и технологију, као и у Српској академији наука и уметности. Помоћник министра правде у сектору за међународну правну помоћ постао је 2013. године.

Владимир Давидовић приредио је и објавио више књига и научних радова. Остаће у сећању као врхунски правник, одличан уредник и писац, а изнад свега као човек широког духа који је својим знањем, мудрошћу и човечношћу инспирисао многе своје сараднике.

РПГ

ИНТЕРВЈУ: Катарина Радовић, психолог у ОШ “Радоје Домановић” у Параћину

Да ли бисте рекли да школа “Радоје Домановић” има проблема са вршњачким насиљем и која врста насиља је међу ученицима најзаступљенија?

Насиља у школама увек има зато што је нормално да деца постепено стичу искуство у каналсању сопствене агресивности као природног порива карактеристичног за све људе, и да на том путу праве грешке. Улога школе је да смањи могућност јављања грешака тако што ће их научити да агresiју преточе у конструктивно испуњавање својих потреба. Механизми настанка насиља су веома променљиви и јединствени за сваки случај понаособ, и зато је успешност борбе у сузбијању питање ажурности школе и способности да се са њиме носи.

За адекватно реаговање кључан је јединствен став унутар установе. У школи “Радоје Домановић” имамо ефикасан систем за превенцију и интервенисање који проистиче из добре сарадње на релацији директор-стручни сарадник-наставници, и за сада даје одличне резултате.

Према подацима је најзаступљеније физичко насиље, али пажљивија анализа води до тога да је оно углавном моменат кулминације психичког насиља које је често испод радара наставника. Зато се посебан акценат ставља на рано препознавање ризика и утврђивање околности настанка насиља, јер то одређује смер деловања у циљу потпуног смањења ризика од понављања.

Поједини стручњаци су приметили да се насиље из физичке сфере све више помера према психичкој, те да психичко насиље постаје све интензивније.

Стручњаци из области психологије и психијатрије знају да је инстинкт као река - увек ће наћи пут тамо где јој је најлакше. Ако узмемо да је методологија утврђивања те промене исправна, можемо да закључимо две ствари: да је друштво појачало притисак на физичко насиље, али и да у решавању психичког насиља још каска. На основу искуства могу рећи да су деца само доступнији алати помоћу којих могу да ослободе своју “креативност” у испољавању агресивности, мада су истовремено свеснија шта је дозвољено, а шта не. Чињеница је да интернет може да буде (и јесте) мека подлога за ту реку. Интернет и друштвене мреже нису околност само наше школе или наше земље, већ цивилизације као такве. Отежавајућа, али не и нерешива.

Колико дуго радите у ОШ “Радоје Домановић”? Колико је у том периоду било случајева насиља другог или трећег нивоа и о каквим инцидентима се радило?

За четири године колико радим у овој школи била су највише три случаја насиља трећег нивоа у једној школској години, а другог нивоа нешто више. Типична је ситуација у којој дође то туче, настану повреде у виду нагњечења, па упутимо родитеље да одведу дете до службе Хитне помоћи или они то учине сами. До сада није било случаја да је родитељ имао потребу да се обрати полицији, што говори да имају поверења у механизме школе. Наравно, увек водимо рачуна да се не изгуби из вида да су виновници још увек само деца, која не треба да стекну утисак да су „непоправљиви криминалци“. Суштина је да промене понашања, да снесу одговорност за последице, али и да се подрже њихови потенцијали да буду конструктивни. Запослени у школи имају обичај да у спорним ситуацијама педагошко деловање усмеравају на учеснике одвојено. То не даје најбоље резултате, а одељењске старешине ставља у позицију

растрзаности између страна коју родитељи умеју да отежају, тако да смо у нашој школи ставили акценат на медијацију коју предводи стручна служба. Организује се заједнички сусрет ученика-актера, родитеља, одељењских старешина и стручног сарадника, који у неким случајевима води директор. Иако су супротстављени, ученици најпре заједно реконструишу догађај, изнесу своја размишљања и осећања, затим се усмеравају да идентификују узроке, последице и своје грешке, и на крају дају предлог решења. На основу тога, уз евентуалне корекције, гради се договор за санацију штете, предупредивање нових проблема, резимирамо шта су ново научили из свега тога. Родитељи су директно упућени у догађај, али најважније је да главну улогу у решавању спора имају ученици.

Зашто је код ученика последњих година постало толико изражено социјално насиље? Да ли је по среди модел понашања који усвајају из куће, из медија или од вршњака, као одлику групног менталитета?

Све од наведеног је тачно, само је питање шта је наглашеније. Групни менталитет обликују култура и друштвено-политичке околности. Лошији квалитет живота јача потребу за удруживањем, и ту не мислим нужно на лош материјални статус већ на социјалне околности у којима се испољава потреба за блискошћу са другима. Интеракција уживо је све ређа, а у условима пандемије сведена на неопходни минимум. Рођени после 2000. године, такозвана Зед генерација, „пријатељство на клик“ доживљавају као нормално. Ипак, како човек није биолошки припремљен на социјализацију на даљину, тако и они осећају недостатак хормона среће који се, рецимо, лучи када на 20 секунди загрлимо неког. Тешко да неколико саги четовања или видео позива може имати исти умирујући ефекат као тај загрљај. Али ако је драстично смањена доступност додира као средства социјализације, и деца и одрасли ће посегнути за другим неутрализаторима незадовољства. Тада “пријатељ на клик” постаје “савезник на клик” приликом испољавања фрустрација.

Насиље је уско повезано са развојем моралне свести, која се вежба и развија у контакту са социјалним окружењем. Оно је данас доминантно визуелно јер је интернет такав медиј. Визуелни узорци су “танки” морални узорци, јер се воде привлачењем једноставне пажње - крајњи циљ је зауставити палац конзумента садржаја да на одређено време престане да “скролује”.

Да ли бисте рекли да су ученици данас више или мање насилни него што су били пре, рецимо, десет година? Шта је разлог за то?

Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља донета је 2008. године. Тешко је објективно проценити учесталост насиља у односу на ранији период ако се исти поступак ученика потпуно различито третирао пре, посебно када је у питању психичко насиље. Рецимо, уколико је дечак девојцици узвикнуо „ћурко“, раније се то тумачило да му се она допада и да је заљубљен у њу али не зна како да јој приђе, а сада је то вређање личности са елементима родне неравноправности. Оно што се сигурно променило у последњих десетак година јесте осетљивост на насиље у смислу његовог финијет дефинисања и развоја интервентних поступака.

МНОГО ВИШЕ ПОСЛА ЗА СВЕ НАС, АЛИ У КОРИСТ ДЕЦЕ И БУДУЋЕГ ДРУШТВА

Насиља је у школама увек било у одређеној мери. Ученици долазе из различитих породичних миљеа. Ван школе су у окружењу које би требало да контролишу родитељи, а знамо да су доста изложени утицају медија. Често су поред рачунара и доступно им је јако пуно информација: тачних и нетачних, корисних и опасних, а родитељи имају све мање времена да разговарају и друже се са својом децом. Додуше, раније је било је мање дигиталног насиља јер нису сви ученици имали мобилне телефоне и нису били присутни на друштвеним мрежама - започиње причу наша саговорница.

“Сада имамо законе, правилнике, протокол и упутства којима је јасније дефинисано насиље и непожељно понашање, превенција и поступање у спорним ситуацијама. Раније је било лакше радити у смислу мање одговорности свих нас. Сада су захтеви у васпитном раду са децом већи, одговорност је већа и не дозвољава занемаривање случајева насиља. Самим тим насиље је постало видљивије, што не значи да га има више него раније. Много више посла за све нас, али у корист деце и будућег друштва. Тако стварамо друштво које не толерише насиље.”

ДОМИНИРАЈУ БЛАЖИ ОБЛИЦИ ФИЗИЧКИХ СУКОБА

У септембру је у ОШ “Момчило Поповић-Озрен” урађена анализа стања безбедности, како бисмо сагледали тренутну ситуацију и унапредили рад у области превенције насиља и заштите ученика. Руководили смо се Извештајем о реализацији плана рада Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Извештајем о реализацији Програма превенције насиља, анкетом за наставнике, анкетом за ученике током прошле и на почетку ове школске године, као и сарадњом са полицијом у претходном периоду. Показало се да је у школској 2019/20 у ситуацијама насиља учествовало 3% ученика, а најчешћи облик насиља било је физичко. Забележена су 22 случаја насиља првог нивоа, четири случаја насиља другог нивоа и један случај насиља трећег нивоа. По мишљењу ученика насиље се најчешће дешавало пре почетка наставе и после часова, што је нама био показатељ да треба појачати дежурство у овом периоду.

Најделотворнији метод превенције насиља

Рецепт за успешну превенцију насиља почиње са стварањем безбедног окружења, што подразумева уређено дежурство наставника, видео надзор, осветљење школског дворишта, успостављање сарадње са полицијом ако постоје ризична места у школском окружењу, доношење правила понашања у школи уз уважавање мишљења ученика, наставника и родитеља, као и анкетирање ученика ради идентификовања и раног препознавања ризика од насиља. Уз све то неопходна је едукација наставника, ученика и родитеља о насиљу и процедурама реаговања - објашњава Соња Миљковић. “Ученицима је потребно указати на значај међусобног уважавања, прихватања различитости и развијања толеранције, сарадње и подстицања другарских односа. А то ћете најлакше остварити кроз радионице, приредбе, хуманитарне акције,

изложбе, разговор на редовним часовима приликом обраде лектире. Као делотворна превентивна средства показале су се радионице и игрице са ученицима о решавању конфликта, подизању самопоштовања и социоемоционалном учењу, те вршњачка подршка, разна такмичења и промоције здравих стилова живота.”

Разлози за насилничко понашање су различити код сваког детета, али неки од фактора за развој насилничког понашања могу бити грешке родитеља у васпитању, занемаривање, друштвени миље, пропусти школе, вршњаци, индивидуалне карактеристике ученика.

“Породица је најзначајнији фактор у развоју и васпитању личности. Циљ у васпитном раду са децом која су била насилна јесте да прихвате позитивне обрасце понашања. Притом су веома важни поверење и разумевање, а најбољи интерес детета треба да буде основна смерница. Саветодавни рад према потреби може бити индивидуалан, групни и рад са целим одељењем. Технике које се препоручују за успешну комуникацију су медијација, активно слушање и вођени дијалог.”

Ходање по непознатом терену

Наши наставници информатике и технике и технологије често разговарају са ученицима о безбедности на интернету. Према интерној анализи стања безбедности дигитално насиље је у малом проценту присутно у нашој школи. Ипак, оно је често невидљиво и потребно је охрабрити ученике да пријављују и едуковати их да га препознају јер су последице исте, а некада и теже него код физичког или других облика насиља. Последица дигиталног насиља може бити ново насиље или повлачење жртве у себе и губитак сигурности - истиче Соња Миљковић и додаје:

“Превенција је најбитнија. Школа реагује на насиље које ученици пријаве, али такође организује радионице на ову тему. Поред тога пожељно је организовати едукацију родитеља у школи, уз сарадњу са представницима полиције. Министарство трговине, туризма и телекомуникација је у претходном периоду организовало веома корисна предавања за родитеље о опасностима на интернету, заштити и начинима реаговања. Важно је поменути да постоји број телефона Националног контакт центра за безбедност деце на интернету 19833 на који родитељи или деца Средњошколци одбацују, основци физички насилни

Истраживање “Насиље у школама у Србији – Анализа стања 2006-2013” показало је да старији ученици чешће користе речи и друштвену изолацију у сврху вршњачког злостављања, а млађи су чешће директно агресивни. Вршњачко насиље је генерално прикривено и тешко се открива. Зато је битно да га школа на време открије и реагује, јер у супротном ученицима шаљемо поруку да је оно дозвољено. Неопходно је стварати позитивну атмосферу и безбедно окружење у школи, али изнад свега подстицати ученике да дигну глас против насиља.

АУТОР: ЈЕЛЕНА МИТРОВИЋ

СРЕЋНЕ НОВОГОДИШЊЕ ПРАЗНИКЕ

ЖЕЛИ ВАМ
ПОМОРАВСКИ ГЛАСНИК

WWW.RTP.RS

AutoTechnic
AUTO DELOVI

 Kneza Miloša 44
35230 Čuprija 035/887-16-16 063/101-86-78

 www.auto-technic.com prodaja@auto-technic.com /autotechnicdoo

Promontis.rs

Ulje i bilje
100% prirode

Za Teodoru sa osmehom

 Upiši **898** i posalji SMS na **3030**
Cena poruke je 200 rsd (PDV se ne naplaćuje)

 Upiši **human898** i posalji SMS na **455**
Cena poruke je 20 CHF

UPLATI NA RAČUNE:

DINARSKI: 160-600000795130-83

DEVIZNI EUR: 160600000079547809

IBAN: RS35160600000079547809

SWIFT/BIC: DBDBRSBG

HUMANITARNA FONDACIJA
BUDI HUMAN - Aleksandar Šapić
jednaka šansa za sve

ОВАЈ МЕДИЈСКИ ПРОЈЕКАТ ЈЕ СУФИНАНСИРАН СРЕДСТВИМА ОПШТИНЕ ЋУПРИЈА. СТАВОВИ ИЗНЕТИ У ПОДРЖАНОМ МЕДИЈСКОМ ПРОЈЕКТУ НУЖНО НЕ ИЗРАЖАВАЈУ СТАВОВЕ ОРГАНА КОЈИ ЈЕ ДОДЕЛИО СРЕДСТВА